

Norsk kona keypt føroyskan bát

- Í summar fór eitt fyramannafar, sum Jóan Petur Clementsen av Sandi hevur smíðað, til Noregs

TURID KJØLBRO

Føroyski træbáturin hevur altíð vakt ans, eisini uttanlands, og á ólavsku í fjør kannaði ein norsk kvinna, sum var í Føroyum sum ferðafólk, sær ein føroyskan bát. Tað var í sambandi við, at felagsskapurin Kiwanis lutaði eitt fyramannafar burtur, sum Jóan Petur hevði smíðað. Henda unga norska kvinnan, sum gekk framvið, gjørdist so hugtikin av bátinum, at hon keypti eina rúgvu av lutaseðlum. Eydnan var kortini ikki við henni, men hon gavst ikki á hendur. Anne Marie Austerheim, sum kvinnan eitur, gjørdi ikki metari men bílegði ein bát við segli og árum frá Jóan Peturi. Báturin er nú farin til Noregs við Norrønu, til eitt lítið pláss sunnanfyri Stavanger, har kvinnan er ættað.

- Henda norska kvinnan hevði ógvuliga stóran áhuga fyri báti. Hon gekk eisini runt og hugdi at navnabrettunum á føroyskum báti. Hennara bátur fekk so tvey nøvn, annað er »Dvørgur«, sum er vanligt navn á lítum báti, og »Nikkjen«, sum merkir lítur trøll á norskum, greiðir Jóan Petur Clementsen frá.

Tað eru ikki nógv slíkar uppgávur í arbeiðinum hjá

Jóan Peturi, men av og á stingur okkurt slíkt seg upp. Og í summar fingur Jóan Petur og pápin, sum eisini er bátasmiður, eina for-kunnuga vitjan av einum dana.

- Pápi mín gjørdi ein bát til ein danskan lækna, sum æt Henriksen og sum var lækni á Sandi í hálvtrýssjunum. Tíðliga í summar kom ein danskur bátasmiður inn á verkstaðið. Hann segði, at ein kona hevði ringt til sín og biðið hann komið og hugt at einum báti. Hann so gjørdi og sær, at báturin er føroyskur. Henda konan gav hesum manni bátið og nú visir tað seg at vera báturin, sum pápi mín smíðaði til Henriksen fyri meiri enn 40 árum síðani. Henriksen er deyður fyri nógvum árum síðani og børn hansara høvdu ongan áhuga í báti. Hesin danski bátasmiðurin hevði ein toll við í sjáttuni og hann passaði akkurát í skapelonina hjá pápa. Kona henda danska bátasmiðin hevur verið fríðaravloysari á Klaksvíkar sjúkrahúsi í summar. Nú ein dagin kom hesin danskarin saman við einum læringi aftur inn á gólv og tá hevði hann myndir við av báti. Danskir læringar sleppa sera sjáldan at gera nýggjar

træbátar, tí spurdi hann meg, um hann kundi sleppa at gera eitt fyramannafar saman við mær og so keypa hann aftaná. Og tað er so avtalað nú, sigur Jóan Petur.

Gamalt handverk

Bátasmið er gómul vinnugrein í Føroyum, men hon hevur ikki havt góðar dagar í longri tíð, lutvíst av kreppuni sum hevur verið, meirvirðisgjaldið, sum er lagt á, og ikki minst av, at onnur bátasløg, serliga plastbátar hava vunnið fram. Jóan Petur hevur nakrar uppgávur liggjandi, serliga umvælingar, og ein fyrispurningur er um eitt sjeymannafar.

- Eg havi fitt at gera, men henda vinnugreinin er í størum vanda, um meirvirðisgjaldið ikki verður tikið av nýggjum báti. So verður tað heilt skjótt, at bátasmið fer í søguna. Tá ið ringu tíðirnar byrjaðu datt nærur alt niður fyri, men nú merki eg, at tíðirnar eru broyttar aftur. Meirvirðisgjaldið kom akkurát tá tíðirnar vóru ringar og tað gingi fleiri ár, áðrenn eg fekk nakað at gera aftur. Bátar verða lutfalsliga so lítið brúktir og eingin tími at gjalda 25 % í landskassan fyri ein bát. Tað er rættiliga harmiligt, at so fáir nýggir træbátar verða gjørdir. Plastbátarnir

hava vunnið fram og tikið seg inn á træbátin. Men nú visir tað seg, at fólk hava fingið áhuga fyri træbátinum aftur runt um í Føroyum til stuttleikabruk. Tann føroyski báturin hevur avgjørt nakað fram um aðrar, hann er nógv betri at vera í, og liggur róligari í sjónum. Træ er eitt natúrligt evni og arbeiðir betri saman við vatni, sigur Jóan Petur.

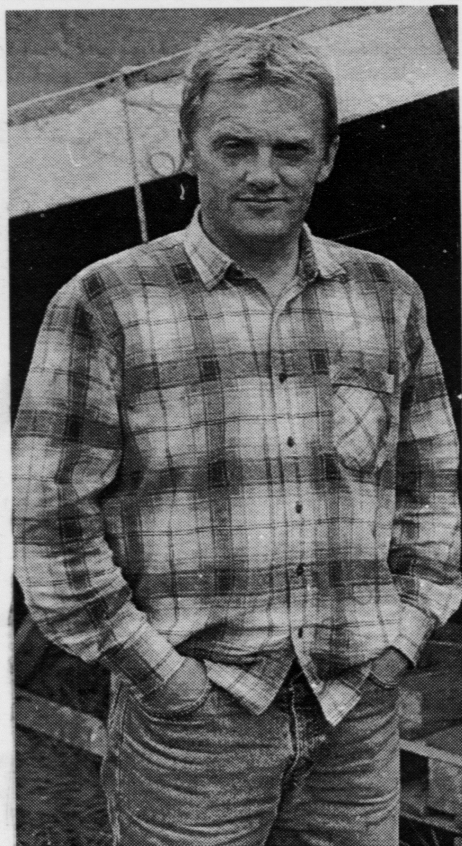
Bátasmið er í familjuni hjá Jóan Peturi. Langabbi hansara, Marius Jóannesarson í Funningi var bátasmiður, og pápi hansara, Marius Clementsen somuleiðis.

- Pápi lærði hjá Hans Christoffur Hansen, sáli, í Miðvági, og eg havi lært hjá pápa, sigur Jóan Petur, sum var drongur, tá ið hann byrjaði at smíða.

Ferðafólkasigling

At sigla við ferðafólki undir fuglabjörg er vordíð so væl umtókt nógv staðni og fyri tveimum árum síðani fór Jóan Petur undir hetta. Hann siglir við báti. Hvíthamri, sum hann sjálvandi sjálvur hevur smíðað, og báturin tekur 12 fólk.

- Eg geri tveir skipaðar túrar, annars ber til at gera avtalaðar túrar. Av Sandi verður farið til Skúvoyar, runt Skúvoyinna og til

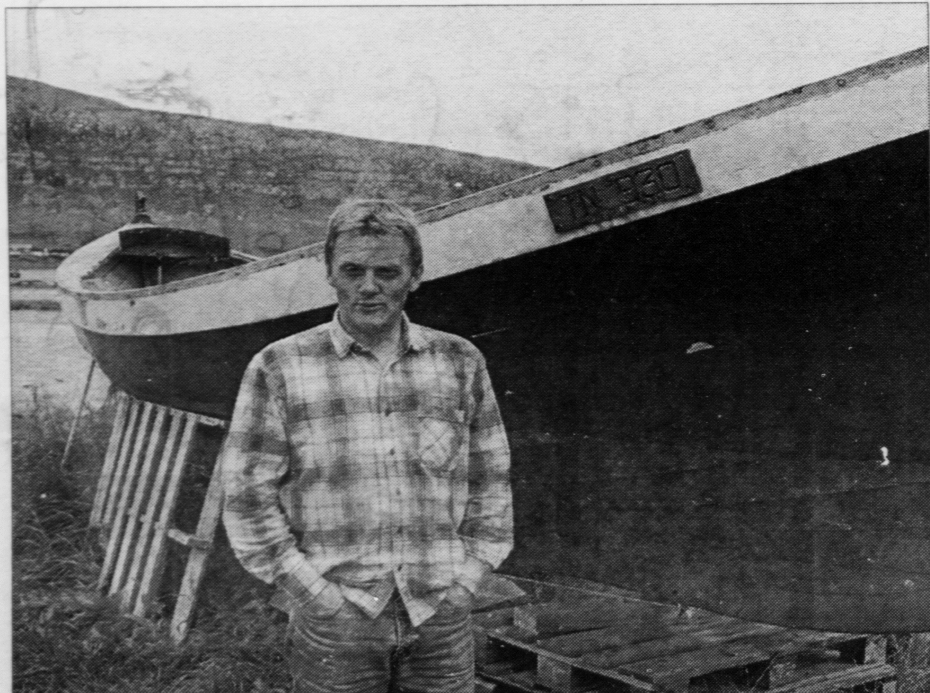
Bátasmið er í familjuni hjá Jóan Peturi. Langabbi hansara, Marius Jóannesarson í Funningi var bátasmiður, og pápi hansara, Marius Clementsen er somuleiðis bátasmiður
Mynd: Oskar Oskarsson

Sands. Í summar var ógiliga nógvur lomvigi og annar fuglur at siggja. Skúvoyarbjørgini eru størstu lomviga bjørgini í Føroyum, og kóp sær man altíð. Eg sigli eisini undir bjørgini vestan fyri á Sandoynni.

- Hetta er triðja summarið eg sigli og eg havi merkt eina stóra framgongd í ár. Túrar eru ikki fullsetir hvørja ferð, men eg sigli um tvey fólk tekna seg. Sand-

oyggjafólk gera ikki nógv av at koma við, onkur hendina kanska, sigur Jóan Petur.

- Ferðafólkasigling í tann mun eg reki tað, órógvar hvørki náttúru ella fugl. Fyrstu tveir-tríggjar túrar flýttir fuglurin seg undan, men so venur hann seg við báti og fer ikki frá honum, sigur Jóan Petur at enda.

Tann føroyski báturin hevur avgjørt nakað fram um aðrar, hann er nógv betri at vera í, og liggur róligari í sjónum. Træ er eitt natúrligt evni og arbeiðir betri saman við vatni, sigur Jóan Petur
Mynd: Oskar Oskarsson

VOLVO 760 GL AUTOMATIC

Fyri ein av kundum okkara selja vit ein sera vælildnan Volvo 760 Aut. Turbo v/ Intercoolara - svart metallic - Beige leðurinntrekk - Air condition - El sóltak - Centrallás - El-spegl/rútar - Powerstýring ABS - El-justerbart fjarasetur - Niveau kontroll - Alu felgur - galvaniseraður v.m.

Bilurin er sum nýggjur

Km.: 126.000

Árg.: '89

Eigarar: 1

P. D. B. Bilar

J. Broncksgøtu 15 - Tlf. 310 600